

A kohéziós politika: hogyan tudja az EU egyszerre fenntartani a szolidaritást és a beruházásokat?

Robin Huguenot-Noël az Európai Szakpolitikai Központ politikai elemzője, valamint Alison Hunter az Európai Szakpolitikai Központ vezető tanácsadója regionális politikai, regionális innovációs és ipari növekedési kérdésekben

A populizmus és az euroszeptizmus térnyerése – különösen a hátrányos helyzetű csoportok körében – növelte az EU-ra nehezedő nyomást, hogy erősítse meg beruházási és szolidaritási eszközeit, elsősorban a kohéziós politikát.

Ezt a megerősítést azonban annak a bizonytalanságnak a kontextusában kell látni, amely az EU jövőbeli irányára vonatkozóan fennáll a belső és külső biztonság, a globális változások, a bevándorlás, valamint a gazdasági és monetáris unió (GMU) még mindig fennálló egyensúlytalansága kapcsán.

Miután a Brexit várhatóan jelentős csökkenéseket fog eredményezni az EU költségvetésében, valószínű, hogy a kohéziós politikára is kisebb költségvetés jut majd a további, új prioritásokat tartalmazó következő többéves pénzügyi keretben. Ez új kihívásokat jelent a kohéziós politika számára egy olyan időpontban, amikor az uniós

kohézió érdekében tett erőfeszítéseinek hatékonyságát ismételten át kell tekinteni. Ez a kontextus azonban új lehetőségeket is megnyit arra, hogy új megállapodás szülessen, amelyet egy jobban összekapcsolt működési keret támaszt alá, és amely összehozza a kohéziós politika közösségeit ahelyett, hogy az alapokért és kedvezményekért folyó versenyt bátorítaná.

Teljes körűen fel kell mérni, hogy a kohéziós politika miképpen képes az uniós szolidaritást sikerre vinni, miközben a finanszírozás fenntarthatóságát is biztosítja. A kohéziós politika jelentős eredményeket mutathat fel az elmúlt évtizedekben, hozzájárulva az EU „fenntartható és inkluzív növekedést” célzó menetrendjéhez. Emellett gyakran meg kellett birkózni azonban a túlzott bürokrácia problémájával, a „körkörös” finanszírozás kritikájával, a kiadások és a szükségletek közötti összhang hiányával, valamint a finanszírozások megfelelő felhasználásával kapcsolatos kihívásokkal.

Az EU projektjének új lendületre van szüksége, amelyet a kohéziós politika bátor reformja támaszt alá. Hitelességének és céljainak javítása érdekében a kohéziós politika gazdasági, társadalmi és területi célkitűzéseit újra kell pozicionálni, hogy az EU-projekt lényegét célozzák meg. A kohéziós politika relevanciáját és értékét jobban kell integrálni és kommunikálni a teljes uniós szakpolitikai és finanszírozási keretben. Az uniós szolidaritás „bajnokaként” a kohéziós politika csak akkor tudja kiaknázni és kiterjeszteni jelenlétét a helyi szinten, ha ehhez megkapja a szükséges státuszt és hozzáférést.

A cél pontos meghatározása alapvető fontosságú. A szakpolitika hitelességét, mint a beruházások motorját jelentősen javítani kell, ami azt jelenti, hogy egyszerűsíteni kell a szabályokat és a végrehajtási rendszert, és össze kell hangolni a kohéziós

„Hitelességének és céljainak javítása érdekében a kohéziós politika gazdasági, társadalmi és területi célkitűzéseit újra kell pozicionálni, hogy az EU-projekt lényegét célozzák meg.”

politikát a gazdasági irányítással az erőfeszítések növelése és beruházások áttételes hatásai érvényesítése érdekében. Az új kohéziós politikának azonban egy differenciált megközelítést is magában kell foglalnia, amely figyelembe veszi a különböző végrehajtási kapacitásokat szerte az EU-ban (pl. a finanszírozás felhasználása és a fejlettség szintjei).

Ezek a javaslatok némelyike ellenállásba ütközhet. Azonban a jelenlegi környezetben az összes kohéziós politika partnernek az érdeke, hogy komolyan megfontolja a lehetséges reformokat annak érdekében, hogy a szakpolitika be tudja tölteni a célját 2020 után. A lehető legrosszabb kimenetel lenne, ha a források úgy csökkennének, hogy mindenképpen nem ragadjuk meg a lehetőséget a reformra és a prioritások felállítására. ■

EUROPEAN POLICY CENTRE

Az Európai Szakpolitikai Központ egy független, nonprofit agytröszt, amely az európai integráció előmozdításán dolgozik elemzésein és vitáin keresztül, támogatva az európai döntéshozókat és kihívásokat állítva eléjük, hogy bizonyítékokon és elemzéseken alapuló tájékozott döntéseket hozzanak, valamint platformot biztosítva a partnerek, érdekelt felek és polgárok európai döntéshozatalba és Európa jövőjének ügyébe történő bevonására. <http://www.epc.eu/about.php>